

VELIKA NAPETOST V JUGOVZHODNEM DELU EVROPE

ITALIJA BO PROTESTIRALA PROTI ZADNJIM DOGODKOM V DALMATINSKIH MESTIH

Velika negotovost na madžarski, jugoslovanski, romunski in bolgarski meji. — Demonstranti v dalmatinskem mestu so razbili leve sv. Marka. Italijansko časopisje ostro obsoja taka dejanja, ki se vrše v času, ko si vse prizadeva ohraniti mir. Demonstracije so se baje završile po naročilu Francije.

DUNAJ, Avstrija, 9. decembra. — Odnosaji med državami, nahajajočimi se v jugovzhodnem delu Evrope, so se v zadnjem času precej izpremenili. — Značilno je, da se niso izboljšali, pač pa poslabšali. Madžarska je poslala romunski vladi oster protest, ker so hoteli romunski študentje porušiti madžarski konzulat v Cluju.

Jugoslavija je poslala Bolgarski noto, v kateri odpravlja določbe pirotskega dogovora iz leta 1930, ki so dovoljevale bolgarskim kmetom ob meji, da smejo obdelovati svoja polja na jugoslovanski strani.

Jugoslovansko-bolgarska meja, ki je že sedaj zaščiten z dvema vrstama žičnate ograje, bo v kratkem času hermetično zaprta.

Fašistični študentje v Zadru so včeraj napadli jugoslovanski konzulat in hišo, v kateri konzul stanuje. Vprizorjenih je bilo tudi več napadov na jugoslovanske trgovine.

Značilno je, da je Romunija prekinila pogajanja za sklenitev nenapadalne pogodbe s sovjetsko Unijo. S tem si je nakopala sovraštvo sovjetov, istočasno je pa tudi zrahljala vezi, ki so jo tako tesno vezale s Francijo in Poljsko.

Demonstracije v Cluju je povzročil govor, ki ga je imel v angleški poslanski zbornici W. Churchill. Rekel je, da je treba vrniti oni del Transilvanije, kojega glavno mesto je Cluj, Madžarski.

Jugoslovanska nota Bolgariji posledica obnovljenega delovanja macedonskih revolucionarjev, katere bolgarska vlada moralno in menda tudi finančno podpira.

RIM, Italija, 10. decembra. — V zadnjih dveh tednih je napetost med Italijo in Jugoslavijo tako narasla, da bo Italija prisiljena poslati jugoslovanski vladi odločen protset.

V italijanskem senatu in poslanski zbornici so bile stavljene štiri interpelacije glede zadnjih izgrediv v dalmatinskih mestih. V ponedeljek se bo sestal fašistični direktorat in bo razpravljal o tej zadevi.

Dasi zadnji dogodki niso kdove kako važni, j e Italija prepričana, da se v Jugoslaviji vrši organizirana kampanja za obnovev starega sovraštva, ter da ta kampanja potrjuje mnenje, da je centralni del Južne Evrope sličen sodu smodnika, kateremu je treba le iskre, pa izbruhne nova vojna.

Italijansko časopisje sicer ne omenja nobenega imena, vendar namiguje, da za vsem tem tiči Francija.

Nadalje pravi italijansko časopisje, da so se še vselej, kadar so imela dospeti kaka pogajanja glede razorožitve do svojega cilja, pojavili v Jugoslaviji nemiri, kojih namen je bil izzivati Italijo.

Demonstracije so se začele pred par tedni, ko je objavil londonski "Times" članek Wickham Steeda v katerem je rečeno, da so sklenile Nemčija, Italija in Madžarska tajno zvezo, koje svrha je, razdeliti Romunsko in Jugoslavijo ter ustvariti večjo Madžarsko.

Članek so ponatisnili tudi vsi ugledni francoski listi.

Zadnji teden so se završili resni izgrediv v raznih dalmatinskih mestih. V nekem mestu so demon-

Nemčija se bo udeležila konference

VINOGRADNIKI HOČEJO VINO

Zahtevajo, da se pri odpravi prohibicije vključi vino s pivom. — Prepričani so, da bo postava odpravljena.

Washington, D. C., 11. dec. — Ameriški vinogradniki so senatnemu odboru za povzdigo trgovine vročili prošnjo, da naj bo prohibicijska postava izpremenjena in naj bo poleg piva dovoljeno prodajati tudi vino.

Zastopniki vinogradnikov v Californiji Ohio in New Yorku so zagotovili odboru, da bodo lahka vina postavna v okvirju Volstedove postave.

Zastopnik vinogradnikov, odvetnik Marion Devries je pred odborom zagovarjal zadevo vinogradnikov.

Republikanci in demokratični senatorji so obljubili, da bodo zadevo spravili pred senat še pred 4. marecem in skušali odpraviti prohibicijsko postavu.

V senatu bo predlagana resolucija za odpravo prohibicije, toda bo prepuščala zvezni vladi pravico, da določi razvažanje in prodajo opojnih pijač. Južni demokrati in drugi senatorji, ki so se spreobrili k mokraški stranki, so zahtevali to predlogo zaradi suhaških držav.

SHAW ZA EINSTEINA

London, Anglija, 11. decembra. Najslavnejši sedanji angleški pisatelj George Bernard Shaw je povedal svoje mnenje glede zahteve neke ameriške ženske organizacije, da bi Združene države ne dovolile priti profesorju Albertu Einsteinu v Ameriko, češ, da je komunist.

— Da bi Združene države zabranile vstop Einsteinu v deželo? — je rekel Shaw. — Tega ne morejo storiti. Tudi jaz sem komunist, pa ameriška vlada mi ni skušala zabraniti vstopa.

— Vsak izobražen človek v Evropi je komunist.

Tako je govoril svetovno znani pisatelj, ki bo na svojem potovanju okoli sveta obiskal tudi Združene države.

Ko se pri njem zgledni časniški poročevalci, mu je Shaw kratko rekel:

— Sedite, prosim, — nato pa: — Kaj je ta velika neumnost glede Einsteina zaradi ameriškega vizuma.

Na vprašanje, ako je Einstein prepričan komunist, je odvrnil Shaw:

— Da, prepričan komunist.

— Toda ne praktičen komu-

EKSPLOZIJA V KENTUCKY

Naši so štiri trupla. — 24 jih še vedno pogrešajo. — Oče je mogoče izgubil šest sinov.

Harlan, Ky., 11. decembra. — Žene in otroci zasutih majnerjev v Zero Mine, ki je last Harlan Fuel Company v Yancey, žalostno hodijo okoli vzhoda v rov. Reševalci so našli že štiri trupla in kopljejo ter iščejo dalje.

Tajnik Harlan Coal Operators Association, Geo. S. Ward, pravi, da je bilo vsled eksplozije zasutih 28 majnerjev in da je le malo upanja, da bi še ostali pri življenju.

Štiri mrtvi majnerji, katerih trupla so prinesli iz rova, so: Henry Hibbard, ter Tom, Garret in Esau Messengill, sinovi 78 let starega J. M. Messengilla, ki pravi, da so še trije drugi njegovi sinovi v jami.

Ward pravi, da je bila eksplozija najbrže posledica vnetja premogovega prahu.

Sheriff vzdržuje red med več sto sorodniki ponesrečenih majnerjev, ki so se zbrali okoli vzhoda v rov.

Rešilna dela vodi J. F. Bryson, varnostni ravnatelj Harlan Coal Operators Association ter čaka na prihod Johna F. Danile, ravnatelja državnega departamenta za rudnike.

Majnerji, ki poznajo nesreče v rudnikih, upajo, da so nekateri majnerji, ki so se ob času eksplozije nahajali v rovu, umaknili v stranske rove in se zabarikadirali, toda zopet nimajo veliko upanja, da bi bili še pri življenju.

Ko se je pripetila eksplozija, se je rešilo petnajst majnerjev, ki so pripovedovali, da so najprej začutili prepih, nato pa slišali prasketanje in ropot, kar jim je bilo znamenje za pretečo nesrečo.

Yancey, Ky., 11. decembra. — V rovu Harlan Fuel Company so našli 8000 čevljev globoko 23 trupe ponesrečenih majnerjev.

Črni dim, napolnjen s strupenimi plini je majnerje najbrže takoj zadušil.

Štirinajst majnerjev v sosednjem rovu je o pravem času opazilo nesrečo in so se z begom rešili.

nist, kot vi. — pravi poročevalec.

— Tudi jaz nisem praktičen komunist, — odvrne Shaw. — Praktičen komunist ste samo lahko v komunistični državi. Imam vizum za potovanje v Ameriko in ves svet ve, da sem bolj komunističen kot je bil Ljennin. In prav nič se ne bojim, kaj me bodo izpraševali.

BOLIVIJCI SO ODBILI SOVRAŽNIKA

Paragvajci so imeli velike izgube. — Bolnišnice so napolnjene z ranjenici. — Boji se vrše že dva meseca.

Buenos Aires, Argentina, 11. decembra. — Boji na točki, ki je znana pod imenom "kilometer sedem", ki je pozorišče ljutih bojev med Bolivijo in Paragvajem za posest Gran Chaco pokrajine na meji med obema državama, že trajajo dva meseca, ne da bi se zmanjšali.

Paragvajci pošiljajo stotnico za stotnico infanterije proti severni strani trdnjave Saavedra, toda do sedaj še niso dosegli nikakega uspeha.

Sedanji boji se vrše na kraju, kjer gosti gozdovi prehajajo v planjavo in se nahaja sedem kilometrov severno od trdnjave Saavedra. V teh bojih je na obeh straneh 20,000 vojakov.

Na tem kraju so se Bolivijci zelo utrili v zelo naravno utrjenem ozemlju, kjer se nahajajo tri trdnjave: Saavedra, Aguarica in Murguía.

V teh trdnjavah se nahajajo močne posadke, glavni poveljniški stan pa se nahaja šestdeset milj zadev v mestu Munoz, ki je zavezano s fronto z dobro cesto. Bolivijci armada ima letališče, zadostno zalogo vode ter radio naprave.

Pri obleganju trdnjave Buqueron Bolivijci niso imeli tako dobrih zvez s fronto kot sedaj, vsled česar je njih obramba mnogo uspešnejša in imajo Paragvajci občutnejše izgube. Poleg tega pa imajo tudi Bolivijci upanje, da bodo popravili izgubo trdnjave Buqueron.

Kot pravijo bolivijska poročila, imajo Paragvajci do sedaj v bojih pri kilometru št. 7 ogromne izgube. Pri vsakem napadu je padlo najmanj 500 Paragvajcev in bolnišnice ter šole v Asuncion in Concepcion so napolnjene z ranjenici.

Poročilo iz La Paz pravi: — Pri kilometru št. 7 so Bolivijci odbili vse napade, ne da bi bili izgubili pedi zemlje. Paragvajci so imeli velike izgube mi pa imamo dva mrtva in trideset ranjenih. Avijatiki zelo pomagajo vojaštvu.

Washington, D. C., 11. dec. — Bolivijci vlada je ostro protestirala pri nevarni komisiji proti Paragvajem, trdeč, da zelo slab postopajo z bolivijskimi ujetniki. Bolivijski zunanji minister Enrique Finot pravi, da Paragvajci neganjev ujetje Bolivijce k prisilnemu delu, da ujetnike kadar jih vodijo v ujetniško taborišče, prepeajo in celo postrele, ako ne morejo hoditi, ali pa jih puste obležati v obcestnih jarkih.

RAZOROŽITVENA KONFERENCA BREZUSPEŠNA

Ženeva, Švica, 11. decembra. — Izgleda, kot da se je prekinila razorožitvena konferenca petih držav. Delegati niso mogli izravnati nemških zahtev za enakost s francoskimi zahtevami za varnost.

Najbrže bo konferenca odgodena.

SODELOVANJE ZDRUŽENIH DRŽAV JE POPOLNOMA ZAJAMAČENO

ZENEVA, Švica, 11. decembra. — V dokumentu, ki ga je podpisal Norman H. Davis, izražajo Združene države svoj trden sklep, da bodo tudi v bodoče sodelovale pri razorožitveni konferenci in ne bodo nehale prej, dokler ne bo uveljavljena znatna razorožitev. Istega mnenja so tudi Velika Britanija, Francija in Italija.

Posvetovanja se bodo obnovila takoj po božičnih praznikih, in upati je, da se jih bo udeležila tudi Nemčija, kajti velesile bodo morale nehoti ugoditi njeni zahtevi po enakopravnosti z ozirom na vojaško moč.

Kakorhitro bodo tudi zastopniki Nemčije navzoči na konferenci, bo šlo delo dosti lažje izpod rok.

Enakopravnost, ki jo zahteva Nemčija, in jamščine, ki jih zahtovajo Francozi, bodo priznane v principu.

Konec meseca januarja bo najbrž sklicana v Londonu konferenca petih velesil, katere se bosta udeležili najbrž tudi Japonska in Rusija.

Če se teh sedem držav, — je rekel ameriški delegat, — ki kontrolirajo dve tretini vsega orožja, kar ga je na svetu, ne bo moglo sporazumeti, potem sploh ne bomo nikdar prišli do sporazuma.

Arthur Henderson, predsednik razorožitvene komisije, bo pripravil vse potrebno za konferenco v Londonu.

POLJSKA V SKRBEH ZARADI DOLGA

Varšava, Poljska, 11. decembra. — Poljsko časopisje, z izjemo vladnih listov je priporočilo, da poljska vlada pošlje v Washington novo poslanico, v kateri naj prosí Združene države, da odložijo plačilo obresti vojnega dolga, ki zapade 15. decembra.

Listi pravijo, da je Amerika prodala Poljski kondenzirano mleko, obleko in raznih drugih potrebščin v vrednosti \$159,000,000 in da so dosedanje obresti previsoke.

POGAJANJA ZA ANGLEŠKO-SOVJETSKO POGODBO

London, Anglija, 11. decembra. Sovjetski poslanik Maitsky je sprejel ponudbo angleškega zunanjega ministrstva, da se pogaja za novo angleško-sovjetsko trgovsko pogodbo.

Vendar pa zahteva angleška vlada, da list "Izvestija" prekliče svoje trditve glede angleške vlade.

SOVJETI NE IZROČE GENERALA SU

Tokio, Japonska, 11. decembra. Ruski zunanji komisariat je zavrnil japonsko prošnjo, da ruska vlada izroči kitajskega poveljnika generala Su Ping-wena, katerega so Japonci pognali iz Mandžurije čez mejo v rusko ozemlje. Nato je japonska vlada naprosila sovjetsko vlado, da internira generala Su in njegove vojake. Na to prošnjo nadomestni zunanji komisar Karahan še ni odgovoril.

SEVERNI JELENI SO NA POTU

Čreda je pričela svoje potovanje leta 1929. — Kanadska vlada je kupila živali. — Spomladi bodo prišli na svoj cilj.

St. Paul, Mo., 11. decembra. — Po štirih letih neprestanega potovanja se bliža čreda 3400 severnih jelenov, katere goni na skijih devet moških in dve ženski, svojemu cilju v dletu reke Mackenzie blizu Severnega morja.

Jeleni so namenjeni za hrano tamošnjim prebivalcem, ker je pri čelo primanjkovati divjačine.

Kanadska vlada je kupila severne jelene od Corla Lomen, ki ima veliko renčev za severne jelene v zapadni Alaski.

Lomen pravi, da je čreda nastopila svojo dolgo pot leta 1924. Zreča črta znaša 1000. milj, toda pot, katero bodo napravile živali, meri 1800 milj.

Nekateri dneve prehodijo živali samo eno miljo, druge dneve pa tudi do 18 milj.

Navzlic hudi zimi, ki je letos zgodaj nastopila, bo to potovanje v kratkem končano. Gonjači hodijo s skiji, njihovo prtljago pa vlečejo jeleni na saneh.

Čreda bo morala še prehoditi nekaj gora in rek, toda spomladi, ali poleti po prišla na svoj cilj.

STAVKA MAJNERJEV V OHIO

Athens, Ohio, 11. decembra. — Tri sto majnerjev pri Hoeking Mining Company je zastavkalo. Majnerji trdijo, da je kompanija zavrgla veliko množino dobrega premoga in ga majnerjem ni zaračunala pri delu.

POLJSKI POSLANIK ZA WASHINGTON

Varšava, Poljska, 11. decembra. Kabinet je predsedniku Mościckiju priporočil, da odpokliče poslanika v Washingtonu Tita Filipowicza in imenuje dosedanjega poslanika v Moskvi Stanisława Patek za poslanika v Washingtonu.

TROCKI NA POTU DOMOV

Brindisi, Italija, 11. decembra. Leon Trocki, ki je prejšnji teden na povabilo danskih vseučiliščnikov šel v Kodanj, kjer je imel nekaj predavanj o ruski revoluciji, se nahaja s svojo ženo, hčerjo in drugim spremstvom na italijanskem parniku Adria na potu na otok Prikipo.

